

SÓC AQUÍ,
ENVIEU-MÉ

SÓC AQUÍ, ENMEU-ME.
CARTA PASTORAL DE
MONS. ROMÀ CASANOVA I
CASANOVA, BISBE DE VIC.

En la celebració dels 200 anys del naixement i baptisme de Sant Antoni Maria Claret.

«**SÓC AQUÍ, ENVIEU-ME**» Carta Pastoral de Mons. Romà Casanova i Casanova, bisbe de Vic. En la celebració dels 200 anys del naixement i baptisme de sant Antoni Maria Claret. Primera edició: agost de 2007. © de l'edició: Bisbat de Vic. © de les fotografies: pàgs. 18, 29 i 36 (fotolocal); portada i pàgs. 13, 33 i 42 (Oriol Molas / fotolocal); pàg. 23 (Josep Subiranas / fotolocal). Disseny gràfic: Casals i Cots / DiacDisseny. Dipòsit legal: b-35233-2007. Impressió: Gràfiques Diac (ronda Francesc Camprodon núm. 2 Vic).

El bisbe de Vic
al bisbe emèrit,
als preveres i diaques,
a les persones consagrades,
als laics i laiques,
tot el Poble de Déu que peregrina en aquesta beneïda terra de la diòcesi de Vic.

INTRODUCCIÓ

MOTIU DE LA

CARTA

El desembre d'aquest any 2007 es compliran dos-cents anys del naixement i baptisme de sant Antoni Maria Claret i Clarà, a la vila de Sallent, població i parròquia de la nostra diòcesi de Vic. I amb aquest motiu he pensat a adreçar a tots els membres de la diòcesi aquesta carta pastoral amb l'objectiu de recordar la persona i el missatge d'un sant de l'Església universal, fill de la nostra mateixa diòcesi, i al mateix temps, mirant l'exemple del sant de Sallent, fer unes aplicacions per a tots nosaltres que ens ajudin a ser fidels a la nostra vocació cristiana i missió eclesial.

Com sempre, quan es parla d'una persona, és bo de respectar el misteri del que hi ha en el seu cor i que solament el Senyor sap. Però al mateix temps també sóc conscient que una figura eclesial com el Pare Claret ens demana de tenir-la ben present i, mirant la seva vida i missatge, aprendre lliçons de vida cristiana.

4

Els sants són les persones que en l'Església tenen la primacia, ja que ens van al davant en la cursa de l'Evangelí. Ells l'han recorreguda bé i, per tant, són un exemple per a nosaltres. Els qui tenim la gràcia de ser de la mateixa diòcesi, tenim encara un deure més gran d'imitar-los. Però no solament d'imitar-los, sinó que ells són també intercessors davant Déu pels qui encara estem en la lluita de la vida cristiana, i per això són motiu d'esperança, ja que, contemplant Déu cara a cara, no obliden els qui a ells ens encomanem.

En començar aquesta carta pastoral cal agrair totes les publicacions que s'han fet sobre sant Antoni Maria Claret, que ens ajuden a conèixer-lo millor. Però el nostre agraïment ha de ser de manera especial per a la Congregació dels Missioners Fills

de l'Immaculat Cor de Maria, els Claretians, per haver guardat amb plena fidelitat el carisma i la memòria del qui fou el seu Pare Fundador, i no guardar-lo solament per a ells, sinó donar-lo a conèixer a tota l'Església.

A la nostra diòcesi hi ha dos llocs claretians dignes de la nostra estima i veneració: la població de Sallent, bressol del Sant, i la ciutat de Vic, amb el seu sepulcre. En aquest any de commemoració que estem a punt d'iniciar exhorto tota la diòcesi a pelegrinar a aquests llocs perquè el missatge i la persona del Pare Claret siguin ocasió de revitalització de la nostra vida cristiana, parroquial, familiar i diocesana.

També exhorto de manera especial totes les poblacions de la diòcesi de Vic on la paraula i el foc de sant Antoni Maria Claret es van fer presents amb la seva predicació a celebrar aquest segon centenari del seu naixement i baptisme amb actes adients que recordin la seva persona i el seu missatge. Certament, serà hora oportuna de l'acció de Déu per intercessió del sant que va néixer, va viure i va exercir el seu ministeri sacerdotal entre nosaltres.

La meva reflexió amb tots vosaltres tindrà tres punts. Un primer punt en què reflexionarem sobre les arrels que van fer possible la vocació cristiana i missionera del jove Antoni Maria Claret. Un segon punt, amb una mirada ràpida a la seva acció missionera. I un tercer punt, en què voldria entrar en el secret del Pare Claret, el seu cor missioner, la seva espiritualitat, la seva mirada vers Déu i els homes.

PRIMERA PART
ARRELS
CRISTIANES

1. INFÀNCIA

El sant i el missioner que deixarà petjada profunda en tants indrets del món no es comprèn sense el treball educatiu durant la seva infància. Al noi de Sallent la formació rebuda en la família, l'escola i la parròquia i acollida en el seu cor li permeté de donar fruits de santedat i d'evangelització. Ell fou la terra bona que fruità al cent per u (cf. Mt 13,3-8).

En la seva *Autobiografia*, sant Antoni Maria Claret diu: «Vaig néixer a la vila de Sallent, deganat de Manresa, bisbat de Vic, província de Barcelona. Els meus pares es deien Joan Claret i Josepa Clarà, casats, honrats i temorosos de Déu, molt devots del Santíssim Sagrament de l'Altar i de Maria Santíssima» (núm. 3). «Vaig ser batejat a la pica baptismal de la parròquia de Santa Maria de Sallent, el dia 25 de desembre, el mateix dia del Naixement del Senyor de l'any 1807» (núm. 4).

L'ambient de família on creix l'Antoni amb els seus germans –són onze els fills nascuts, cinc moren ben petits– és el propi d'una llar cristiana. El sant temor de Déu acompanya la vida familiar. Tota la família assistia, vestida de festa, a la missa cantada els dies festius. La pregària en família és fa en aquella llar amb tota naturalitat. Es resava el rosari, es llegia un llibre espiritual i el pare mateix explicava quelcom d'instrucció i d'edificació. L'amor al treball i el fet de compartir els béns amb els més pobres foren escola de vida cristiana en aquella família de Sallent de començaments del segle XIX.

A l'escola hi va aprendre les primeres lletres d'un gran mestre, un «home molt actiu i religiós», ens diu ell mateix (*Autobiografia*, núm. 22). En aquest moment inicial, l'educació atenta dels pares fou importantíssima, segons ens diu també ell: «Vaig tenir uns pares molt bons, que conjuntament amb el mestre treballaven a formar el meu enteniment amb l'ensenyament de la veritat, i conreaven el meu cor amb la pràctica de la religió i de totes les virtuts» (*Autobiografia*, núm. 25).

A la parròquia va aprendre el catecisme i la «Història Sagrada». És digna de menció la reflexió que el Pare Claret fa sobre la importància de la catequesi: «Com és de bo de saber el catecisme de memòria, perquè després al pas del temps, sense saber com ni de quina manera, sense parlar d'aquelles matèries, em venia a la imaginació i m'adonava d'aquelles grans veritats que jo deia i recitava sense entendre-les... Si no hi ha instrucció de catecisme, hi ha una ignorància completa en matèries de religió, fins i tot en aquells homes que passen per savis. Quin servei m'han fet a mi la instrucció del catecisme i els avisos dels meus pares i mestre!» (*Autobiografia*, núm. 26).

Família, escola, parròquia

Reflexionant es veu com clarament la societat i les persones continuem essent, en el fons, els mateixos. També avui com ahir en la [formació dels nostres infants cristians](#) apareixen la família, l'escola i la parròquia. La formació humana ha de ser integral (cf. Concili Provincial Tarraconense, núms. 39-41). La dimensió religiosa i moral no

és un aspecte més. La formació en el sentit profund de la vida que dóna la religió és insubstituïble. La formació moral en les virtuts humanes que neixen de la fe cristiana va unida a la formació religiosa.

Ben segur que aquell noi de Sallent, amb una família, mestre i parròquia diferents no hauria tingut el mateix recorregut personal humà i cristià de fe. Déu pot obrir camins de manera extraordinària, però ell vol que cada un de nosaltres compleixi la seva missió amb total fidelitat. La mediació humana entra en els plans de la Providència divina. Certament que la llavor sembrada en l'Antoni va trobar la terra bona del seu cor. Ell mateix deia: «Ja d'infant era inclinat al bé, per haver-me tocat una ànima bona» (*Autobiografia*, núm. 18). Però la família, el mestre i l'ambient de la parròquia van influir molt perquè pogués aparèixer el missioner i evangelitzador del futur.

10

En aquests moments de la nostra història cal insistir en el deure intransferible que tenen els [pares i mares cristians](#) d'educar els seus fills d'acord amb la seva fe catòlica. Cal continuar encoratjant-los en la seva responsabilitat. L'opció per la [classe de religió catòlica](#), que els pares han de prendre en tots els àmbits educatius, ens demana que els responsables, bisbes i professors, donem la resposta adient.

De fet, els [professors de religió catòlica](#) tenen la gran responsabilitat de donar amb tota netedat la fe i la moral catòliques. Cal regraciar tots aquells professors de religió que en l'àmbit de l'escola pública fan possible l'exercici dels drets i deures dels pares catòlics. D'una classe de religió ben donada en comunió amb la fe de l'Església en sortiran, sense cap mena de dubte, grans fruits de vida cristiana i de santedat.

De manera semblant, cal encoratjar els [col·legis catòlics](#), que fan gran esforç de temps, de mitjans i sobretot de persones perquè en l'àmbit de l'educació es faci present el diàleg entre la fe i la cultura. És propi dels col·legis catòlics no solament fer present Déu en moments determinants de la formació dels alumnes, sinó que en tota la seva vida i acció han de manifestar que Déu, revelat en Jesucrist, no és pas una realitat estranya en la vida de la humanitat, sinó que ell és necessari perquè pugui aparèixer l'home amb el cor nou que fa possible la humanitat nova.

I una tercera reflexió per a les famílies i les parròquies. La realitat de la [família cristiana](#) sap que complirà la seva missió quan esdevingui «església domèstica». És en la família on tots aprenem les actituds bàsiques enfront de la vida. El nom de Déu fet present en la pregària, juntament amb el respecte i amor a ell, s'ha de transmetre de pares a fills.

La pregària en família i la participació de la família unida en l'eucaristia dominical són necessitats bàsiques en aquests moments de la humanitat. Un món sense Déu serà un món de tenebra i de mort. Si les famílies cristianes continuen educant els seus fills en l'amor i temor de Déu estan fent que, de manera silenciosa i humil, la llum venci les tenebres.

No puc deixar de dir quelcom que en l'actualitat pot distorsionar l'educació de la família cristiana si no se'n fa un ús racional i adequat. Em refereixo a la [televisió](#) i a [internet](#). No podem deixar impunement que altres eduquin d'una altra manera o deseduquin els nostres fills. Cal que els acompanyen en l'ús adequat d'aquests mitjans que poden destruir el treball que es fa en la família, a l'escola i a la parròquia.

Molts pares, des del seu amor als fills i d'acord amb la seva fe, fan l'acompanyament en l'educació cristiana integral dels seus fills. Com a bisbe, i en nom de tota la diòcesi, els felicitem i els agraïm el treball d'humanització que fan els pares i mares amb els seus fills. L'educació dels fills és la tasca més important que Déu encomana als pares i mares cristians. El Concili Vaticà II ens diu a aquest respecte: «Sempre ha estat deure dels cònjuges i avui és la part més important del seu apostolat: manifestar amb llur vida la indissolubilitat i la santedat del vincle matrimonial; afirmar fortament el dret i el deure, corresponent a pares i tutors, d'educar cristianament els fills, defensar la dignitat i l'autonomia legítima de la família» (*Apostolicam actuositatem*, 11). I tampoc no podem oblidar la tasca insubstituïble que fan els [avis i àvies](#) catòlics en l'educació dels infants; a ells també la nostra felicitació i agraïment.

[La parròquia](#), per la seva part, ha d'esdevenir «església familiar». La saviesa eclesial ha mantingut al llarg dels segles la institució parroquial com la realitat que assegura la presència eclesial que atén totes les persones. Tota persona, sigui qui sigui la seva edat i la seva condició, que viu en el territori d'una parròquia mereix l'atenció de l'Església.

En aquests moments necessitem la mirada àmplia dels qui saben mirar totes les persones d'una parròquia formant part de la mateixa família parroquial. I cada vegada més es veu la necessitat de caminar junts diferents parròquies; és el que anomenem «agrupació de parròquies».

Vista de Sallent, vila nadiua de
sant Antoni Maria Claret

Les parròquies han d'esdevenir, com les famílies, el lloc de la trobada amb Déu. Fer de les nostres comunitats parroquials escoles de santedat, de pregària, de comunió i de missió és un repte que el venerable papa Joan Pau II va donar a tota l'Església a l'inici del segon mil·lenni en la seva carta apostòlica *Novo millennio ineunte*.

Engendrar la fe, alimentar la fe, celebrar la fe, viure la fe, són les activitats pròpies de la parròquia, de les quals tots els qui en formem part ens hem de sentir responsables. Cal encoratjar el treball dels [catequistes](#) en totes les parròquies, que fan, en primera línia, aquesta tasca d'iniciar en la fe els infants i joves.

El ministeri de [rector de parròquia](#) ha estat sempre unit en l'Església al ministeri presbiteral. Avui i entre nosaltres continua essent necessari. La manca de sacerdots no ens ha de fer caure en el parany de cercar el que anomenen alguns «nous models d'Església», en què no apareix el ministeri sacerdotal amb el seu paper propi. Per voluntat de Crist, el ministeri sacerdotal és insubstituïble en l'Església. El nombre i la qualitat de la presència sacerdotal són un do de Déu i, al mateix temps, resposta de vida autènticament cristiana en les nostres comunitats.

El sacerdot, en la mesura de les seves possibilitats, sempre ha de ser present en les comunitats per presidir les celebracions eucarístiques dominicals. Necessitem la participació en l'eucaristia dominical per a mantenir la nostra identitat cristiana. Però també en altres realitats de formació, sobretot amb els infants i els joves, el contacte del prevere és de gran importància per a la seva vida cristiana.

2. JOVENTUT

Vora el riu Llobregat, un dels motors de la Catalunya industrial, el pare de sant Antoni Maria Claret tenia uns tallers tèxtils on treballaven la família i altres persones. El seu caràcter treballador i emprenedor, el Sant el va aprendre en la seva família i el va acompanyar sempre.

El seu pare el va posar a treballar a la fàbrica en tota mena de treballs. Per això, encara que de petit volia ser sacerdot, la feina i la família el van dur al ram tèxtil. I veiem el nostre Antoni demanar al seu pare d'anar a Barcelona, quan tenia prop de divuit anys, per perfeccionar-se en l'art del teixir industrial. Estudià dibuix i diferents idiomes, coses que després li van servir en el seu ministeri missioner i pastoral.

En aquest moment, donada la seva activitat exterior i l'ambient de la gran ciutat semblava que a poc a poc se li assecava el cor. Ell continuava fidel a les pràctiques religioses, no deixant mai l'assistència a la missa dominical. Va veure en els esdeveniments de la vida la mà provident de Déu i la protecció maternal de Maria. I en el seu cor tornà a rebrotar la crida al seguiment del Senyor en la vida consagrada.

Deixem que ens ho conti ell mateix: «Enmig d'aquest enrenou, mentre oïa la santa missa, vaig recordar-me d'haver llegit de molt petit aquelles paraules de l'Evangeli: *Què en traurà l'home de guanyar tot el món si finalment perd la seva ànima?* Aquesta sentència va causar-me una forta impressió... fou per a mi com una sageta que va ferir-me el cor. Jo pensava i rumiava què faria, però no me'n sortia» (*Autobiografia*, núm. 68).

Ell va saber apropar-se a la mediació de l'Església per descobrir el camí de la voluntat de Déu mitjançant els membres de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona. La seva decisió primera fou aquesta: «Desenganyat, fastiguejat i avorrit del món vaig pensar deixar-lo i fugir en una solitud i fer-me cartoixà», llegim en la seva autobiografia (núm. 77). Però, en proposar-ho al seu pare, aquest li va dir: «... m'agradaria, si fos possible, que, en comptes de fer-te frare, et fessis sacerdot secular. De tota manera, que es faci la voluntat de Déu» (*Autobiografia*, núm. 78).

El bisbe de Vic, Pablo Jesús de Corcuera, el va admetre al Seminari diocesà. En el temps de formació apareixen tots els elements necessaris per a una bona preparació per a la vida sacerdotal: estudi, pregària personal, missa diària i adoració eucarística, devoció mariana, ascètica penitencial, lectura espiritual sobretot de vides de sants.

Cal fer esment de la importància que donava el bisbe Corcuera a la formació dels seminaristes, dedicant-los temps i cercant tots els mitjans possibles de creixement en la vida humana, espiritual, intel·lectual i pastoral dels futurs sacerdots. El Pare Claret recorda el que deia el seu bisbe: «Potser dirà algú: On treu cap que el bisbe esmerci tant temps amb els estudiants, i es contestava: Ja sé el que faig. Ah! Si puc aconseguir que els estudiants siguin bons, després seran bons sacerdots, bons rectors, i quin descans serà per a mi aleshores!... Convé molt que els estudiants es vagin nodrint amb la pietat mentre estudien; o si no, es crien orgullosos, que és el pitjor que els pot passar, perquè la supèrbia és l'origen de tot pecat. És preferible que sàpiguen

una mica menys i siguin pietosos, que no pas que sàpiguen molt però sense pietat o amb poca, perquè llavors s'inflen amb el vent de la vanitat» (*Autobiografia*, núm. 92).

En aquest temps del Seminari va discernir sobre la vocació cartoixana d'una manera molt pròpia del nostre sant, sabent llegir els signes de Déu en un temporal quan anava a la Cartoixa. Ben decidit i complint la voluntat de Déu, mossèn Antoni Maria Claret va rebre l'ordenació presbiteral el dia 13 de juny de l'any 1835 al palau episcopal de Solsona, de mans del bisbe d'aquesta diòcesi, ja que el bisbe Corcuera estava greument malalt de la malaltia que el va portar a la mort.

Pastoral juvenil i vocacional

Una reflexió adient al temps de joventut del Pare Claret és la importància del treball amb els joves. **Els joves** d'aquell temps, com els d'ara, són capaços de grans ideals i de grans reptes en la vida. L'única condició és la de ser acompanyats amb veritat i autenticitat. El cor dels infants i dels joves és capaç de percebre amb tota claredat on són la veritat, l'amor i la llibertat autèntics.

En la pastoral de joves no hem de tenir por de plantejar amb tota veritat Jesús i el seu Evangeli. L'autenticitat en el missatge i en el qui el transmet és la condició de l'obertura del jovent al seguiment de Crist. No podem, doncs, desesperar mai pensant equivocadament que el jovent actual no podrà acollir el missatge de Jesús. Cal una i mil vegades continuar proposant la persona de Jesús als nostres joves.

Document (guardat a l'Arxiu Episcopal de Vic) en el qual Antoni M. Claret demana al bisbe de Vic, Pau de Jesús de Corcuera i Caserta, de rebre l'orde del presbiterat

M^{te} Sr^{te}

Antoni Claret Doctor natural de una de las
Cathedras y Profesorado de la nueva Iglesia de España de
Vob^{os} conde repeto a V. S. M^{ta} suplico
que desee de ser promovido al sagrado Orden de la
Sacerdote publica reverentemente a V. S. M^{ta} para que
sea admitido para la consecracion de las Indulgencias
de la Santa Trinidad en lo que recibirá especial gracia

Vob^{os} 24. Mayo de 1835

A V. S. M^{ta} de V. S. M^{ta}

Antoni Claret Doctor

La pastoral de joves demana portar-los a les fonts de la gràcia: la pregària i els sacraments de la fe, l'eucaristia i la penitència. Un jove entusiasmat per Crist es converteix al seu torn en evangelitzador de Crist entre els altres joves. «Els joves han de ser els apòstols primers i immediats del jovent, practicant l'apostolat entre ells mateixos, tenint en compte l'ambient social en què viuen» (*Apostolicam actuositatem*, 12).

La **vocació sacerdotal** va néixer i créixer en el cor de l'infant i jove Claret. Avui, aquí i entre nosaltres, hi ha també joves que es plantegen la vocació sacerdotal. Nosaltres des de la fe sabem que aquest ministeri a favor del poble de Déu mai no s'estrucarà en la seva Església i, per tant, en la nostra diòcesi. La pregària per les vocacions sacerdotals no pot minvar entre nosaltres. Cal que la intensifiquem amb l'esperança posada en l'amor de Déu a la seva Església i amb el desig gran del servei ministerial sacerdotal.

Acollir i discernir les vocacions al sacerdoci és tasca pròpia del bisbe diocesà amb la col·laboració de tots els membres de la comunitat diocesana: els formadors del Seminari, els preveres, els catequistes, els pares. A tots demano la màxima dedicació a aquesta tasca. Que no es perdi cap de les llavors de vocació sacerdotal que el Senyor sembra en el cor dels nostres joves! El treball en aquests moments és treball per al futur de la nostra diòcesi.

Una paraula vull dir per als **seminaristes**, des de l'experiència vivencial de sant Antoni Maria Claret. En el temps de seminari el més important és la formació per a esdevenir el dia de demà pastors del Poble de Déu, en l'únic Pastor que

és Crist (cf. *Presbyterorum ordinis*, 6 i 14). El creixement en la formació requereix fer-ho en tots els camps: personal, intel·lectual, espiritual, pastoral, comunitari (cf. *Optatam totius*, 6 i 22).

L'arrel de l'autèntic sacerdocí és l'amor a Crist. El zel perquè Jesús sigui conegut i estimat és el motor de la caritat pastoral. Cal treballar constantment el deseiiment d'un mateix, fent morir l'orgull personal per a esdevenir persones enamorades de Crist i de la seva Església.

Vull remarcar també dues realitats fonamentals per a la vida del futur prevere diocesà: la pregària personal llarga i la direcció espiritual unida a la confessió freqüent, com a expressió de l'amor a Crist i a l'Església.

SEGONA PART

EL MISSIONER

1. DE SALLENT A VILADRAU

A la seva parròquia i poble natal va iniciar mossèn Antoni Claret el seu ministeri sacerdotal, primer amb el càrrec de vicari i després d'ecònom, ja que l'anterior s'havia retirat per raons polítiques. El seu ministeri parroquial es desenrotlla amb les activitats pròpies: celebracions, devocions parroquials, confessionari, visita als malalts...

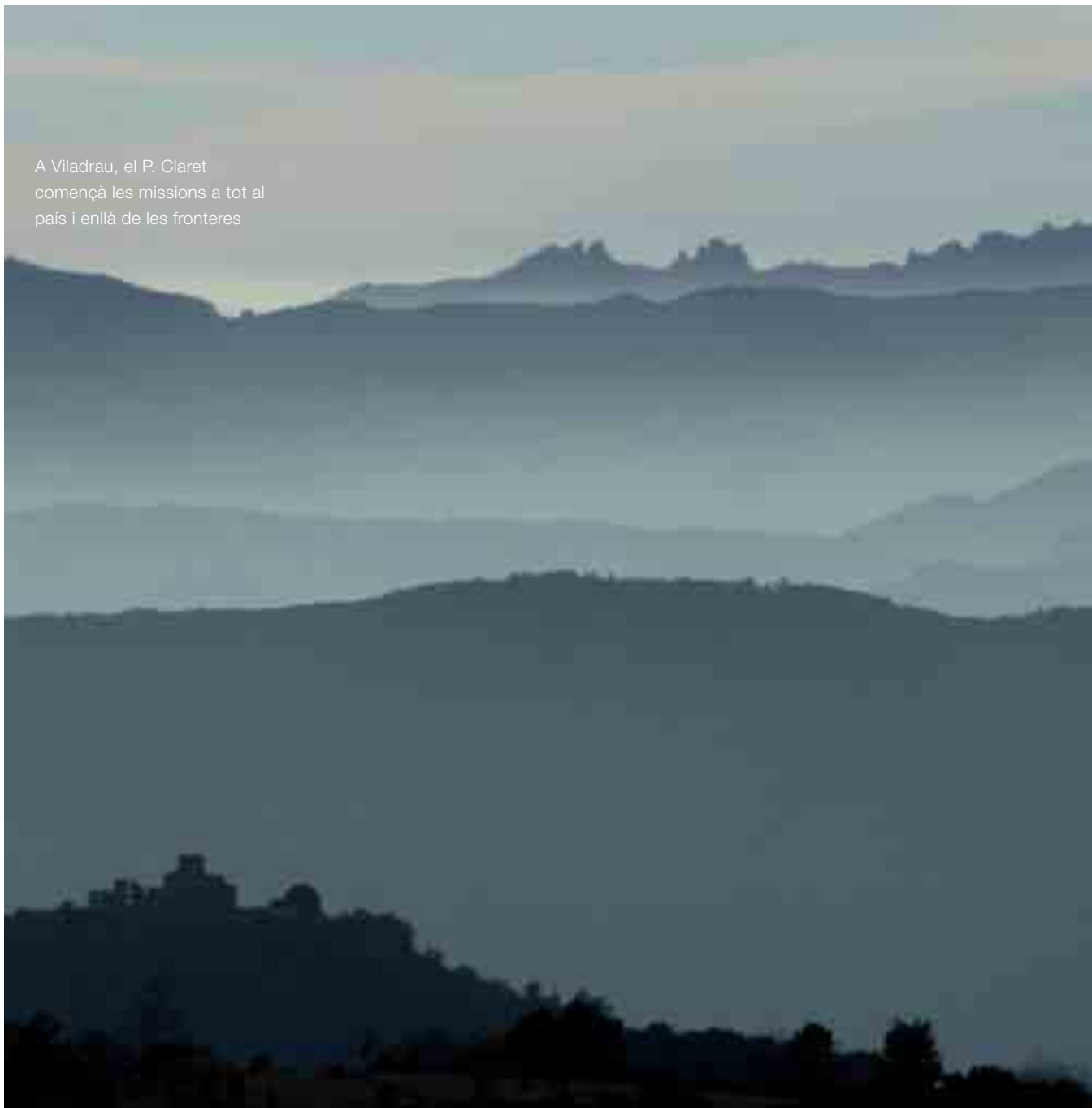
Però en el seu cor naixia un gran desig de ser missioner. Ell mateix diu: «Com que la cura d'una parròquia no era el terme del meu destí, sentia un gran desig de deixar-la i d'anar-me'n a les missions per salvar ànimes» (*Autobiografia*, núm. 112).

En el seu cor prenien relleu i força paraules de l'Escriptura com: *Jo t'he pres dels extrems del món i t'he cridat de les seves terres llunyanes* (Is 41,9). Trobem en la seva autobiografia: «En molts passatges de la santa Bíblia sentia la veu del Senyor que em cridava perquè sortís a predicar. El mateix em passava en l'oració. Això féu determinar-me a deixar la cura parroquial, anar a Roma i presentar-me a la Congregació de *Propaganda Fide* a fi que m'enviés a qualsevol part del món» (*Autobiografia*, núm. 120).

Amb el permís del seu superior, el vicari capitular de Vic, va emprendre la seva aventura d'esdevenir missioner anant cap a Roma, quan tenia trenta-un anys. Però no fou com ell pensava. La providència de Déu tenia altres plans per a la seva glòria i bé de l'Església.

En arribar a Roma va entrar al noviciat dels jesuïtes, però una estranya malaltia el fa desistir d'aquesta vocació eclesial. Tanmateix, l'estada amb tota fidelitat en

A Viladrau, el P. Claret
començà les missions a tot al
país i enllà de les fronteres

aquest lloc li va servir molt: «Allà vaig aprendre la manera de donar els exercicis de sant Ignasi; el mètode de predicar, catequitzar i confessar amb gran utilitat i profit» (*Autobiografia*, núm. 152).

En tornar a la diòcesi, el vicari capitular, Mn. Lluçà Casadevall, li va donar el nomenament de regent de Viladrau. Som en l'any 1840. Allí, al cap de poc temps, va veure la necessitat d'unir a la seva activitat de metge de l'ànima la de metge del cos, ja que no hi havia metge al poble. Aplicava als malalts diferents remeis que trobava en els llibres i en l'experiència.

24 Però el més important per a la vida del regent de Viladrau va succeir quan el 15 d'agost de l'any 1840 va començar les missions fent la novena de l'Assumpció de la Verge Maria a la seva mateixa parròquia. I d'allí a Espinelves i a Seva predicant les missions de conversió, i després a Igualada i a Santa Coloma de Queralt.

Les demandes, i el fet de no poder atendre com calia la parròquia de la qual era regent, el va portar a demanar al superior que li tragués el pes de la parròquia, restant a la seva disposició per a anar a predicar allà on l'Església, per mitjà del bisbe, l'enviés.

El missioner, un enviat per l'Església

Una reflexió sobre la recerca de la voluntat de Déu veient com el Pare Claret en la seva vida escolta en el cor la veu de Déu, però sempre deixant que la voluntat divina s'expressi en la mediació eclesial. Ell mateix expressa la necessitat de **l'obediència**,

de l'enviament per a ser autèntic missioner de Crist: «Vaig comprendre que el missioner no s'ha d'entremetre mai; s'ha d'oferir al prelat; ha de dir: *Ecce ego, mitte me* (Sóc aquí, envieu-me, Is 6,8), però no ha d'anar enlloc fins que no l'hi envii el prelat, que serà un mandat del mateix Déu. Tots els profetes de l'Antic Testament foren enviats per Déu. El mateix Jesucrist fou enviat de Déu i Jesús envià els apòstols. *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos* (Com el Pare m'ha enviat, també jo us envio a vosaltres, Jn 20,21) (*Autobiografia*, núm. 195).

Aquest és, al meu entendre, un punt clau en la vida i la missió de sant Antoni Maria Claret: ser enviat per l'Església. La missió, l'evangelització és una tasca pròpia de l'Església i, per tant, pròpia de tot cristià. Però al mateix temps també és evident que l'únic subjecte evangelitzador és la mateixa Església. Ningú no pot portar l'evangeli als homes amb tota la seva autenticitat si no ho fa en el si de la comunió eclesial. Encara més, el fruit de la missió serà abundant i vertader si es fa en la comunió eclesial. Per això mateix solament en la mesura en què som enviats per l'Església, en concret pels successors dels apòstols, els bisbes, donarem el fruit autèntic de la missió evangelitzadora. La comunió és, doncs, un tema cabdal per a l'evangelització.

Amb les mateixes paraules del Pare Claret: «Tingui entès el missioner que sense l'obediència no vagi a cap població, per bona que sigui, però amb l'obediència no tingui dificultat d'anar a qualsevol població, per dolenta que sigui. Per dificultats que s'hi presentin, per persecucions que s'hi aixequin, no temi; Déu l'ha enviat per l'obediència, i ell en tindrà cura» (*Autobiografia*, núm. 198).

2. MISSIONER DE CATALUNYA I CANÀRIES

D'aquesta manera veiem sant Antoni Maria Claret enviat a predicar per moltíssimes poblacions de Catalunya. Ací esmento només les poblacions de la nostra diòcesi o que en aquell moment hi pertanyien. A més de les ja mencionades de Viladrau, Espinelves i Seva, hi afegim: Artés, Igualada, Santa Coloma de Queralt, els Prats de Rei, Calaf, Calldetenes, Vallfogona, Vidrà, Sant Quirze de Besora, Montesquiu, Olost, Manresa, Santpedor, Sallent, Balsareny, Calders, Moià, Vic, Gurb, Santa Eulàlia de Riuprimer, Sant Feliu Sasserra, l'Estany, Santa Maria d'Oló, Sant Joan d'Oló, Pruit. També va predicar a les capitals de les diòcesis de Barcelona, Tarragona, Lleida i Solsona i diferents poblacions d'aquests bisbats, així com en diferents poblacions de la diòcesi de Girona.

26

La finalitat de la predicació que feia en aquestes poblacions sota diferents noms (missió, novena...) no era cap finalitat terrenal, sinó que –com diu ell mateix– «la finalitat que em proposo és que Déu sigui conegut, estimat i servit de tothom. Oh qui tingués tots els cors dels homes per a estimar Déu amb tots ells! Oh Déu meu! La gent no us coneix. Oh si us coneguessin! Seríeu més estimat. Oh si coneguessin la vostra saviesa, la vostra omnipotència, la vostra bondat, la vostra bellesa, tots els atributs divins! Tots serien serafins ablamats en el vostre amor diví. Aquest és el meu intent: fer conèixer Déu perquè sigui estimat i servit de tothom» (*Autobiografia*, núm. 202).

I juntament amb aquesta finalitat d'amor a Déu hi ha present en el seu cor la finalitat de l'amor al proïsme. La caritat l'urgia, l'impel·lia vers el proïsme que estava sota la manca de llibertat i de veritat que és el pecat. Deia: «No els puc abandonar, són germans meus» (núm. 208), i també: «Un altre dels motius que m'impel·leixen a predicar i confessar és el desig que tinc de fer feliç el meu proïsme» (*Autobiografia*, núm. 213).

En l'ànima del missioner hi ha també l'exemple dels profetes, de Jesucrist, dels apòstols, dels sants i santes. Jesucrist ocupa un lloc central en els exemples de missioners. «El que més m'ha mogut sempre és de contemplar Jesucrist anant d'una població a l'altra, predicant pertot arreu, no solament a les poblacions grans, sinó també als llogarets... Des de bon principi va encisar-me l'estil de Jesucrist en la seva predicació. Quines semblances! Quines paràboles! Jo vaig proposar-me d'imitar-lo amb comparances, símils i estil senzill. Quines persecucions!... Fou posat com a signe de contradicció, fou perseguit per la seva doctrina, en les seves obres i en la seva persona...» (*Autobiografia*, núms. 221-222).

També és bo que esmentem breument els mitjans de què sant Antoni Maria Claret se servia per a fer fruit:

- **L'oració:** «Aquest és el mitjà màxim que he considerat que es devia usar per a aconseguir la conversió dels pecadors, la perseverança dels justos i l'alleujament de les ànimes del purgatori» (*Autobiografia*, núm. 264). Pregava i feia pregar, encomanant-se a la Mare de Déu, als sants i no oblidant la intercessió de l'arcàngel sant Miquel.

- **La catequesi als infants:** «Els nens aprenen fàcilment, els queda molt més gravat, hom els preserva de l'error, del vici i de la ignorància i els forma en la virtut molt fàcilment, per a ser més dòcils que no pas els adults... Hi ha encara l'avantatge que amb els nens es conquisten els grans, i amb els fills els pares, perquè els fills són bocins del cor dels seus pares» (*Autobiografia*, núm. 275).

- **La catequesi als més grans:** A la qual donava gran importància, adonant-se de la manca de formació que hi havia entre les persones grans. Era una catequesi sobre les realitats fonamentals de la fe expressada amb claredat i repeticions, posant exemples sobretot de les coses naturals. La seva catequesi volia arribar al cor de les persones per poder vèncer els vicis predominants, però no ho feia de bon principi. Sobre això posa l'exemple de «com el qui cou cargols» primer amb aigua freda perquè surtin de la closca (*Autobiografia*, núm. 290). Donada la situació política, diu ell: «Anava molt amb compte de no dir cap paraula de política a favor o en contra de qualsevol dels dos partits» (*Autobiografia*, núm. 291).

- **Els sermons:** Fets també amb senzillesa i claredat, sobre els temes de la salvació, del pecat, de la confessió, de la mort, del judici, de l'infern, de l'eternitat, de la glòria, de la perseverança, afegint-n'hi també d'altres, com la misericòrdia de Déu, el rosari, l'oració mental, l'almoina, la Passió del Senyor.

- **Els exercicis espirituals:** Seguia el mètode ignasià, après en la seva estada al noviciat dels jesuïtes a Roma. En predicava sobretot als sacerdots i també als laics. Produïen grans fruits de conversió.

Primera pàgina d'un dels llibres més coneguts i difosos del Pare Claret: *Camí dret i segur per arribar al cel* (Biblioteca Episcopal de Vic)

CAMÍ
DRET Y SEGUR
PER
ARRIVAR AL CEL

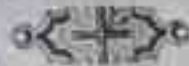
ESCRIT PER

D. Anton Claret

PREBERE,

Y AUMENTAT ARA NOVAMENT

per lo mateix autor.

AB LLICENCIA.

Vich: Per Joseph Trullás, plassa de las Garsas, Any 1846.

- **Llibres i fulls volanders:** Donava gran importància a la lectura de llibres bons per a la perseverança i per a la conversió inicial. Els llibres, però, deia ell, han de ser petits. Els «fulls volanders», com ell els anomenava, són de gran utilitat per a fer-se presents en moltes cases i ambients diversos. Un fruit d'aquest convenciment és la «Impremta Religiosa» i després la «Llibreria Religiosa» que va fundar, com també moltes publicacions seves a tall de petits llibres sobre diversos temes i destinades a diferents grups: *El camí dret, El catecisme explicat, El colegial o el seminarista instruido...*

- **Les virtuts que han d'acompanyar el missioner:** la humilitat és anomenada en primer lloc; després parla de la pobresa i de la mansuetud, de la modèstia i de la mortificació, i culmina la seva reflexió sobre les virtuts del missioner amb la virtut de l'amor a Déu i al proïsme: «La virtut que més necessita un missioner apostòlic és l'amor. Ha d'estimar Déu, Jesucrist, Maria Santíssima i el proïsme. Si no té pas aquest amor, totes les seves belles qualitats seran inútils; però si té un gran amor amb les qualitats naturals ho té tot» (*Autobiografia*, núm. 438).

Durant quinze mesos, del febrer de 1848 al maig de l'any següent, predica a les Illes Canàries, acompanyant el bisbe electe, Bonaventura Codina. Predica a les illes de Tenerife, Gran Canària i Lanzarote, i ho va fer en moltíssims pobles, tant a les esglésies com a les places, ja que els temples quedaven petits per a la gent que volia escoltar-lo. A Catalunya la persecució contra ell havia crescut i la Providència el va portar a Canàries per a ser-hi sembrador, en el cor de moltes persones, de l'amor de Déu que porta a la conversió.

La integritat del missatge

Una reflexió crec adient veient l'activitat missionera del Missioner Claret. Els temes de predicació i la manera de fer-ho del jove sacerdot Antoni Maria Claret eren els propis del segle XIX. Cada temps en la història de l'Església té la manera pròpia de tractar els temes, amb unes insistències i amb unes necessitats o problemes per il·luminar. Cada època té les seves, per dir-ho així, «modes», amb uns temes obligatoris i amb un silenci.

En aquest moment nostre cal acceptar que també nosaltres som fruit del nostre temps, amb les seves llums i les seves ombres. Hi ha els temes que sempre cal tractar i ho fem, però també ben segur que hi ha silencis, que hi ha temes que mai o ben poc són tractats en la nostra predicació, catequesi o formació.

Els qui tenim la missió de comunicar tota la veritat de l'evangeli hauríem de fer una revisió per veure quins són els temes que són silenciats, si no del tot, si almenys de manera significativa. Al mateix temps caldria plantejar si les veritats essencials per al coneixement de la veritable fe cristiana, com també els mitjans de gràcia i de vida, són transmesos suficientment en els àmbits de la catequesi i de la predicació.

3. FUNDADOR DELS MISSIONERS FILLS DE L'IMMACULAT COR DE MARIA

Com a fruit de la seva experiència missionera per Catalunya i Canàries, en tornar a Vic el Pare Claret es retira i parla amb uns seus amics del pensament de formar

una comunitat de sacerdots que, com ell mateix diu, «fossin i s'anomenessin Fills de l'Immaculat Cor de Maria» (núm. 488). El bisbe de Vic, Lluçà Casadevall, va donar el seu suport al que li proposava mossèn Antoni Claret i els va deixar iniciar l'obra al Seminari en aquell temps de vacances i els ofería el convent de la Mercè, que feia habilitar per a ser habitat. I aquell estiu es van reunir els primers membres de la Congregació amb Antoni Maria Claret: Esteve Sala, fill de Sant Martí Sescorts, Josep Xifré, nascut a Vic, Domènec Fàbregas, oriünd d'Orís, Manuel Vilaró, fill de Vic, i Jaume Clotet, nascut a Manresa.

La fundació que neix del cor de Déu i que passa pel cor de sant Antoni Maria Claret és una de les moltes que en aquest segle XIX van néixer a Catalunya. Foren temps difícils, però hi hagué en aquest país nostre una gran vitalitat cristiana. Les fundacions en són mostra irrefutable.

Potser és un cas únic en la història de l'Església que en un temps tan curt i en l'espai petit que és Catalunya aparegués tan gran nombre de noves congregacions religioses. Vull recordar, a part de la ja esmentada dels Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria, les Carmelites de la Caritat, fundades per santa Joaquina de Vedruna, que és la primera congregació femenina fundada a Espanya; les Dòmiques de l'Anunciata, fundades pel beat Francesc Coll; les Serventes del Sagrat Cor de Jesús, fundades pel venerable Joan Collell; les Germanes de la Caritat de Sant Josep, fundades per la venerable Caterina Coromina. Deixeu-me també recordar les congregacions de la diòcesi de Tortosa: la Companyia de Santa Teresa

Imatge de la Verge Maria a l'església de la casa natal de sant Antoni Maria Claret (Sallent), fundador dels Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria

de Jesús, fundada per sant Enric d'Ossó; les Germanes de la Mare de Déu de la Consolació, fundades per santa Maria Rosa Molas, i els Operaris Diocesans, fundats pel beat Manuel Domingo i Sol.

El vertader missioner

Per als primers Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria, per als actuals i per als futurs valen aquestes paraules del Fundador, així com per a tothom qui vulgui viure la missió i l'evangelització com el Pare Claret: «Un Fill de l'Immaculat Cor de Maria és un home encès de caritat que cala foc arreu on passa, que desitja eficaçment i procura per tots els mitjans d'encendre tothom amb el foc de l'amor diví. Res no el fa enrere: frueix en les privacions; aborda els treballs; abraça els sacrificis; es complau en les calúmnies i s'alegra en els turments. Només pensa com seguirà i imitarà Jesucrist a pregar, a treballar, a sofrir i a procurar sempre i únicament la major glòria de Déu i la salvació de les ànimes» (*Autobiografia*, núm. 494).

34

4. ARQUEBISBE DE SANTIAGO DE CUBA

Si el dia 16 de juliol de 1849 es reunien els primers missioners al Seminari Diocesà de Vic, el dia 11 d'agost el bisbe de Vic li lliurava el nomenament d'arquebisbe de Santiago de Cuba. Li va costar d'acceptar, però per obediència ho va fer amb el sacrifici

de deixar, o, més ben dit, de no poder acompanyar de prop, al cap de pocs mesos de néixer, la fundació que li demanava el Senyor.

El dia 6 d'octubre va ser ordenat de bisbe juntament amb el nou bisbe de Terol, Jaume Soler. El consagrant principal fou el bisbe de Vic, Lluçà Casadevall, acompanyat dels bisbes de Barcelona i de Girona. Abans de marxar a la seva arxidiòcesi va predicar a Igualada, a Montserrat, a Manresa, a Sallent des d'un balcó de la plaça i al santuari de la Mare de Déu de Fucimanya, a Artés, a Collsuspina i a Barcelona.

El viatge cap a Cuba fou, com no podia ser altrament en l'arquebisbe Claret, missioner. Fent parada a Màlaga va predicar quinze sermons i a la coberta del vaixell va fer una missió per als viatgers i la tripulació.

El ministeri episcopal durant els sis anys i dos mesos que va durar a l'arxidiòcesi de Santiago de Cuba tingué la característica missionera, recurrent moltes vegades totes les parròquies de la diòcesi, predicant i administrant els sagraments.

Persecucions, disgustos i incomprendions l'acompanyaren en tot el seu ministeri; però foren, sobretot, els fruits de conversió i de vida cristiana el que va néixer com a resultat del seu treball i el del seus col·laboradors. La situació política a l'illa era difícil, però la seva delicadesa en no ficar-se en política va fer molt de bé a la causa de l'Evangelí, tot i que posava en perill la seva vida.

Va dedicar-se a les visites pastorals, unides a la missió. Escriví cinc cartes pastorals; les dues últimes, una demanant la definició de la Immaculada Concepció de Maria i l'altra agraint aquesta definició dogmàtica.

Quadre pintat a l'oli per
Francesc Solà i Llerinos
amb la figura de sant
Antoni M. Claret quan fou
nomenat arquebisbe de
Santiago de Cuba (Bibliote-
ca Episcopal de Vic)

Una de les seves preocupacions era el clergat. Ell estava convençut que sense clergat i comunitats religioses l'evangelització del poble es quedava a la superfície. Va proveir una millor sustentació del clergat, va treballar per incrementar la seva formació i, com diu ell mateix: «Necessitava sacerdots tot seguit i el Seminari no me'ls podia donar sinó després de molt temps, vaig servir-me d'aquest mitjà: vaig invitar estudiants de Catalunya que estiguessin acabant la carrera, i la terminaven a Santiago i s'ordenaven amb el títol d'una sagristia, i després feien oposicions a rector. Vaig ordenar-ne trenta-sis» (*Autobiografia*, núm. 557).

En l'ordre social, va treballar per desfer les diferències de races. Va acollir els nens i nenes pobres en una obra d'inserció social. Va establir una «Caixa d'estalvis». Visitava els reclusos de les presons evangelitzant-los. Visitava també els pobres de l'hospital.

Un treball pastoral important fou el de refer les famílies en la seva base, el matrimoni. En aquell moment hi havia moltes persones que vivien juntes sense el vincle matrimonial, i àdhuc era present la relació d'un mateix home amb moltes dones. Va convertir moltes persones, les quals s'unien en el sant sacrament del matrimoni que segellava el seu amor, fent-lo signe del de Crist a la seva Església.

El dia 1 de febrer de l'any 1856 l'arquebisbe Claret va ser ferit en un atemptat a la ciutat d'Holguín. Les ferides que li va causar l'agressor foren a la cara i al braç. La intenció era la de fer-li un tall mortal al coll amb una navalla d'afaitar. Gràcies a Déu, es va recuperar i ell expressa com ho va viure amb aquestes paraules: «No

puc explicar el plaer, el goig i l'alegria que sentia la meua ànima veient que havia aconseguit allò que tant desitjava, que era vessar la sang per amor de Jesús i de Maria i poder segellar amb la sang de les meves venes les veritats evangèliques. Feia pujar de grau la meua satisfacció el pensament que això era com un tast del que amb el temps assoliria, que seria vessar-la tota i consumir el sacrifici amb la mort» (*Autobiografia*, núm. 577).

El ministeri episcopal

38

Una reflexió veig adient tot mirant el ministeri episcopal de sant Antoni Maria Claret. El bisbe és el qui en el seu ministeri **ha de lluitar i ha de sofrir** perquè el poble a ell encomanat visqui amb tota fidelitat la seva vocació cristiana i eclesial (cf. *Christus Dominus*, 15). Aquesta lluita i sofriment és la de la conversió personal de tots els membres de la comunitat eclesial, començant pel mateix bisbe.

L'evangelització, l'activitat missionera de crida a la conversió personal que hem de fer tots els membres de la comunitat ens demana, al mateix temps, ser també nosaltres evangelitzats. L'evangeli no és propietat de ningú, tots ens devem a ell, tots l'hem d'escoltar contínuament, tots hem d'acollir el missatge de conversió que ens adreça. La lluita i el sofriment ens demana de ser capaços d'escoltar amb tota veritat la Paraula de Déu en l'Església i rebre assíduament els sagraments de la fe, sobretot el de l'Eucaristia i el de la Reconciliació.

El combat de la fe que es demana al bisbe i a **tots els membres de la comunitat eclesial** no és tant contra els adversaris exteriors de la fe, sinó especialment la lluita contra tot el que ens impedeix, als cristians, de posar per damunt de tot la fe en Crist i l'amor a ell.

El treball missioner i evangelitzador de l'Església no és de crear estructures, encara que aquestes siguin eclesials, sinó de portar els homes a l'encontre amb Jesucrist, amb la seva persona i la seva obra salvadora i alliberadora, perquè en el cor del qui és evangelitzat hi pugui néixer l'amor a Crist. Tota altra realitat naixerà des d'aquesta opció per Crist que és inseparable de la seva Església.

El sofriment en la mateixa carn del bisbe manifesta també que l'Església no ens pertany; nosaltres som servidors des del ministeri de la successió apostòlica i en unió amb el Col·legi episcopal, presidit pel successor de Pere. L'Església pertany a Déu. L'Església no ens pertany, sinó que ens sobrepassa infinitament, ja que el seu cor està sempre amagat en Déu, en el misteri de la Pasqua de Crist. L'Església és misteri de comunió en el misteri de Crist que ens revela el Pare i en aquest misteri tots nosaltres en l'Església hi som inclosos.

5. CONFESSOR DE LA REINA

Després d'abandonar l'illa de Cuba cridat per la reina, en arribar a Madrid, a primers de juny de 1857, li és comunicat el nomenament de confessor de la reina d'Espanya, Isabel II.

Aquest ministeri el va desenvolupar amb tota fidelitat, si bé reconeixia: «Jo, tot i que veig que Sa Majestat es comporta molt bé en la moralitat, en la pietat, en la caritat i altres virtuts, i que al seu compàs rutllen molt bé els altres de palau, no em sé conformar ni aquietar a estar-me a Madrid. Veig que no tinc el tarannà de cortesà ni de palatí; per això haver de viure a la cort i ser contínuament a palau és per a mi un martiri continu... Sempre sospiro per sortir-ne. Sóc com un ocell engabiat, que va recurrent les barretes per veure si es pot escapar; així rumio per veure si en puc sortir... Cada dia en la pregària haig de fer actes de resignació a la voluntat de Déu» (*Autobiografia*, núms. 620-621.624).

40

Solament d'aquesta època vull fer esment del treball apostòlic que realitza a la ciutat de Madrid en l'atenció a les persones, tant en la predicació com en la confessió, com també el treball missioner fet en els viatges dels reis a diferents llocs d'Espanya. El viatge a Andalusia és digne de menció, ja que durant aquest l'arquebisbe Claret va tenir gran ocupació de predicació missionera. Un dia arribà a fer dotze sermons. Tal com ell narra, un de la comitiva va anotar els sermons fets en aquest viatge reial: 16 al clergat, 9 als seminaristes, 95 a les religioses, 28 a les Germanes de la Caritat, 35 als pobres dels establiments de beneficència, 8 als homes de les Conferències de Sant Vicenç de Paül i 14 al poble en general a les catedrals i esglésies grans.

En aquest temps, i donada la situació política, les calúmies i publicacions contra ell apareixien sovint. Ell responia als qui li demanaven que es defensés «que la millor defensa era no fer-ne cas, i, ensems, pregar Déu per ells, com féu Jesús des

de la creu, que deia: *Pare, perdoneu-los, que no saben el que fan, ja que aquests desventurats no saben ni el que fan ni el que diuen*» (*Autobiografia*, núm. 867).

D'aquesta època vull solament fer un comentari de la seva actitud de no ficar-se en política, tot i estar tan a prop de la reina amb els plens poders que ella tenia. Trobem aquesta reflexió en la seva autobiografia: «En matèria de política no m'hi he volgut ficar mai, ni abans quan era simple sacerdot, ni ara tampoc, per més que m'hagin burxat diverses vegades...» (*Autobiografia*, núm. 629).

Solament reconeix haver intervingut en el nomenament de bisbes, puix que en aquell moment era qüestió de la reina proposar-los al papa. També reconeix que va ajudar en el reconeixement civil de les noves congregacions que en aquest moment naixien arreu d'Espanya, i de manera especial a Catalunya. Cal esmentar les Carmelites de la Caritat, fundades per santa Joaquina de Vedruna, i les Dominiques de l'Anunciata, fundades pel beat Francesc Coll.

Església i política

La intervenció en la política és una temptació contínua en l'Església. El cristià ha de sentir-se ben inserit en la societat i ha d'intervenir des de la seva fe en la construcció d'una societat més justa. Les **opcions polítiques** en els membres de l'Església han de ser preses des de la llibertat, però tenint sempre en compte quina és la doctrina de l'Església. Cap opció política no pot esgotar tota la riquesa de la doctrina social

Sarcòfag on es guarden les restes
mortals del Sant (Vic, cripta de
l'església de sant Antoni M. Claret)

de l'Església (cf. Benet XVI, *Deus caritas est*, 28). El cristià ha de prendre en consciència l'opció més adequada fent totes les valoracions pertinents. Hi ha sempre unes realitats innegociables. En aquest moment cal remarcar: la llibertat religiosa, el respecte a la vida humana en totes les seves fases, la defensa de la família i del matrimoni segons la voluntat de Déu, la llibertat dels pares en l'educació religiosa i moral dels seus fills.

Un laic cristià pot prendre part en una opció política sempre que posi per damunt de l'opció política l'evangeli i la doctrina de l'Església. **Els eclesiàstics –bisbes, preveres i diaques–** no podem prendre part en cap opció política, perquè això causaria divisió en el poble de Déu. La nostra acció ha de ser la de fer present en el món el Regnat de Déu i del seu Fill Jesucrist. La realitat fonamental que estableix la veritable justícia i llibertat en el món és Déu i el Regne que neix en el cor del qui accepta Déu com a centre i fonament de la veritable humanitat. Aquesta és la gran aportació de Crist i de la seva Església a la humanitat. Aquesta és la sempre nova i necessària revolució que el món espera: el canvi del cor de l'home acceptant Déu.

6. DE MADRID A FONTFREDA

Durant aquest temps sant Antoni Maria Claret va intervenir presidint diversos capítols de la congregació per ell fundada, donant el seu parer sobre els assumptes que en aquell moment eren motiu de debat intern. La qüestió d'esdevenir o no

comunitat religiosa o ser solament una congregació de preveres missioners tenia en ell un defensor en la segona opció. Però, si bé la congregació va esdevenir comunitat de religiosos, sant Antoni Maria Claret, ja en l'exili de França, va fer els vots religiosos de pobresa, castedat i obediència.

Abans es va produir la ruptura amb la reina pel reconeixement del Regne d'Itàlia, i la proclamació de la República i l'exili a París i a Roma, coincidint amb el Concili Vaticà I. La seva intervenció en aquesta assemblea fou clara: «Dic, i amb gran convenciment asseguro que el Summe Pontífex Romà és infal·lible en aquell sentit i manera en què és entès en l'Església Catòlica, Apostòlica i Romana.»

44

Al monestir cistercenc de Fontfreda (França), perseguit dels homes, ja que les autoritats franceses el volien detenir per complaure el govern d'Espanya, després d'uns dies de malaltia, el 24 d'octubre de 1870, quan estava, doncs, en el seixanta-tresè any de la seva vida, va lliurar la seva ànima en mans del bon Déu, a qui tant havia estimat i servit, confiant en la misericòrdia de Déu, que en Crist mort i ressuscitat ha manifestat com és d'immensa. En aquell moment es va fer realitat per sempre el que ell mateix havia expressat com a desig en un escrit després d'un recés uns mesos abans: «A Jesús desitjo unir-me en el sagrament i en el cel.»

TERCERA PART
EL SECRET DE
SANT ANTONI
MARIA CLARET

Com s'explica la intensa activitat del Pare Claret? Com mantenir la coherència i la integritat entre tantes dificultats i obstacles? El secret cal cercar-lo en el seu cor.

L'apòstol, el missioner, l'evangelitzador és el qui anuncia Crist a la humanitat. El seu cor és ple d'amor a Crist, a l'Església, a la humanitat. L'amor vertader no és mai una mera ideologia. L'amor vertader és ben concret en la persona a qui estima i en les accions que el mostren. El Crist no es pot convertir mai en una ideologia, perquè la seva humanitat és ben concreta. I el mateix podem dir de l'Església, que amb el seu misteri de signe de salvació de la humanitat porta la nostra humanitat. I l'amor a la humanitat demana fugir de la ideologia i veure-la amb les persones, els problemes i pecats del moment històric que vivim.

46

El veritable apòstol, missioner, evangelitzador manifesta en la seva acció el zel que per dins li crema. Recordem que sant Antoni Maria Claret tenia com a lema del seu episcopat: «*Charitas Christi urget nos*» (l'amor de Crist ens urgeix). L'acció missionera brolla del cor.

I és en el cor del missioner, de l'apòstol, de l'evangelitzador on es lliura el vertader combat de l'acció missionera, apostòlica i evangelitzadora. El qui evangelitza ha de ser evangelitzat. El qui crida a la conversió ha de viure en la seva pròpia carn la lluita per convertir-se.

Per això, en aquest tercer apartat de la present carta pastoral, vull parar-me en el que succeïa en el cor de sant Antoni Maria Claret, en diferents moments de la seva vida. El Senyor treballava el seu cor i ell responia a la gràcia amb la seva donació total a la voluntat de Déu. La gràcia de Déu, l'amor de Déu, fa la seva obra en el cor del cristià. Com resa l'Església adreçant-se al Pare en el prefaci I dels sants: «En coronar llurs mèrits, coroneu els vostres dons.»

La pregària

En tota la seva vida trobem en el Pare Claret una gran i profunda pregària. En la infantesa ja trobem com ell a l'edat de cinc anys tenia pensaments profunds: «Pensava en l'eternitat, pensava “sempre, sempre, sempre”» (*Autobiografia*, núm. 8).

Un altre record seu d'infància digne de mencionar: «M'oferia moltes vegades al sant servei del Senyor, desitjava ser sacerdot per consagrar-me nit i dia al seu ministeri, i recordo que li deia: *Humanament no veig cap esperança, però vós sou tan poderós que, si ho voleu, ho arreglareu tot*. I recordo que amb tota confiança vaig deixar-me a les seves mans divines» (*Autobiografia*, núm. 40).

En les seves reflexions i opcions es veu ben clarament la presència de la Sagrada Escriptura. Ell mateix recomanava moltes vegades el que a ell i als altres seminaristes els havia dit el bisbe Corcuera convidant-los a llegir cada dia tres o quatre capítols de la Bíblia, a fi i efecte de llegir-la tota sencera cada any.

L'Eucaristia

De petit ell mateix recorda com «tots els dies de festa i de precepte oïa la santa missa; els altres dies, sempre que ho podia fer... Les funcions que m'agradaven més eren les del Santíssim Sagrament; hi assistia amb una devoció extraordinària i experimentava un goig molt gran» (*Autobiografia*, núms. 36-37).

La celebració eucarística fou sempre, en tots els seus ministeris i viatges, una presència constant. L'estima a l'Eucaristia des de la infància va anar creixent en el seu cor. Hi ha un fet que ho mostra amb escreix, tal com ell mateix ens narra: «El dia 26 d'agost de 1861, trobant-me en oració a l'església del Roser, a La Granja, a les set de la tarda, el Senyor va concedir-me la gràcia de la conservació de les espècies sacramentals i de tenir sempre, de nit i de dia, el Santíssim Sagrament al pit; per això sempre he d'estar molt recollit i devot interiorment» (*Autobiografia*, núm. 694).

La devoció mariana

48

La devoció a Maria, en el Pare Claret, la veiem durant tota la seva vida amb una forma cordialíssima. En expressions seves trobem: «Mare meva, Mare del bell amor, ajudeu-me!» El sant rosari ja brollava dels seus llavis des de la tendra infància, com també la pràctica de l'àngelus i de resar cada hora una avemaria. Al temple parroquial es passava llargues estones davant la imatge de la Mare de Déu del Roser i també molt sovint visitava la Mare de Déu al santuari de la població anomenat Fucimanya. En l'època de seminarista i sempre en les seves estades a la ciutat de Vic, la imatge del Roser venerada a l'Església de Sant Domènec fou també lloc de pregària davant Maria.

La intercessió de Maria, i la seva protecció maternal sobre ell, la va experimentar moltes vegades en la vida. Cal recordar com, en la seva joventut a Barcelona, una gran onada se l'endugué i ell, havent invocat Maria Santíssima, escapà del perill.

Semblantment, quan estava en perill de caure en la impuresa, tant en l'ocasió d'una dona que el temptava a Barcelona com estant malaltís a Vic en l'època del Seminari experimentant una temptació.

La negació d'un mateix

La pobresa personal, la mortificació, la renúncia a la defensa en els atacs personals manifesten el seu cor que lluita per oblidar-se d'ell mateix i llançar-se a la cursa de l'evangelització cercant solament els interessos de Crist. És molt significativa d'aquesta actitud una pregària seva: «Oh Jesús de la meva vida! Conec, sé i em consta que les penes, dolors i treballs són la divisa de l'apostolat. Amb la vostra gràcia els abraço, me'ls vesteixo i dic que, mitjançant el vostre ajut, Senyor i Pare meu, estic prompte a beure aquest calze de les penes interiors i estic resolt a rebre aquest baptisme de penes exterior, i dic: Lluny de mi gloriar-me en res que en la Creu, on vós esteu clavats per mi i jo també vull estar-ho per vós» (*Autobiografia*, núm. 427).

És també molt significatiu un dels propòsits seus: «Proposo de no perdre mai un instant de temps; per això estaré sempre ocupat, o en l'estudi, o en l'oració, predicació, administració dels sagraments, etc.» (*Autobiografia*, núm. 647).

CONCLUSIÓ

En aquests moments i encara més entre nosaltres, és necessària una renovació de la nostra fe en Jesús i al mateix temps un nou ardor per a l'evangelització. L'Església de moltes maneres ens recorda aquesta urgència. Vull fer esment del darrer missatge dels bisbes de la Tarraconense i la Barcinonense titulat així: «*Creure en l'evangeli i anunciar-lo amb nou ardor*». Cal evangelitzar Catalunya, cal evangelitzar la vella Europa, cal evangelitzar els nous països, cal evangelitzar les regions del món que estan lluny de Crist i de l'Evangeli. «*L'amor de Crist ens urgeix*», diu, com hem esmentat, el lema episcopal de sant Antoni Maria Claret, i també nosaltres hem de sentir aquesta urgència evangelitzadora en el nostre cor.

52

Però al mateix temps també ens cal a tots nosaltres ser evangelitzats. Tot nou ardor evangelitzador, tota la força per a poder evangelitzar ens demana el retorn a les fonts de la nostra vida cristiana i eclesial. La renovació de les nostres comunitats ens demana un retorn a l'Evangeli. L'evangelització demana la santedat de vida de tots els cristians.

El testimoni de sant Antoni Maria Claret ens ensenya la unitat de les dues realitats: comunió i missió. La comunió té una expressió i una arrel, la santedat, perquè aquesta és en essència l'amor a Déu i als germans. I l'amor ve de la comunió de Déu i porta a la comunió en l'Església. La comunió i missió en el Pare Claret ens ensenyen la santedat de vida i l'evangelització ben unides. Que la persona, la vida i el missatge de mossèn Claret siguin per a nosaltres una crida a viure la unitat de la santedat i de l'evangelització, la unitat de la comunió i missió eclesials.

Fem nostra una pregària de sant Antoni Maria Claret i Clarà en què s'expressa la unitat entre la vida i la missió:

«Oh Déu meu i Pare meu!, feu que us conegui i us faci conèixer; que us estimi i us faci estimar; que us serveixi i us faci servir; que us lloï i us faci lloar de totes les criatures. Concediu-me, Pare meu, que tots els pecadors es converteixin, que tots els justos perseverin en la gràcia i que tots aconseguim la glòria eterna. Amén» (*Autobiografia*, núm. 233).

Vic, 29 d'agost del 2007, Memòria del Martiri de Sant Joan Baptista.

† Romà, bisbe de Vic

ÍNDEX

Introducció

Motiu de la carta	p.03
-------------------------	------

Primera part

Arrels cristianes	p.07
1. Infància	p.08
Família, escola, parròquia	p.09
2. Joventut	p.15
Pastoral juvenil i vocacional.....	p.17

Segona part

El missioner	p.21
1. De Sallent a Viladrau	p.22
El missioner, un enviat per l'Església	p.24
2. Missioner de Catalunya i Canàries	p.26
La integritat del missatge	p.31
3. Fundador dels Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria	p.31
El vertader missioner	p.34
4. Arquebisbe de Santiago de Cuba.....	p.34

El ministeri episcopal	p.37
5. Confessor de la reina	p.38
Església i política	p.40
6. De Madrid a Fontfreda	p.41

Tercera part

El secret de Sant Antoni Maria Claret	p.45
La pregària	p.47
L'Eucaristia	p.47
La devoció mariana	p.48
La negació d'un mateix.....	p.50

Conclusió	p.51
------------------------	------

Vic, 29 d'agost del 2007.

Mons. Romà Casanova i Casanova, bisbe de Vic